

Nové trendy v zadávání veřejných zakázek

**Zaměřeno na nejlepší zhodnocení
veřejných prostředků**

 nový pohled na zadávání veřejných zakázek

 názory odborníků

 opora v české a evropské legislativě

 příklady dobré praxe

/ Zadávání veřejných zakázek s cílem získání nejvyšší hodnoty za investované peníze

„Veřejným zakázkám bývá věnována velká pozornost z důvodů zajištění transparentního a efektivního využití veřejných prostředků. Důraz bývá kladen zejména na formální správnost procedur a na cenu. Je dobré si ale uvědomit, že stát, kraje i obce vydávají prostřednictvím veřejných zakázek velmi významný objem prostředků a jsou tedy důležitým zadavatelem, který si může diktovat podmínky. Ve spolupráci s experty z Velké Británie a Irska jsme se přesvědčili o tom, že je možné tento potenciál využít mnohem lépe, než je tomu v České republice.

V rámci projektu, jehož cílem bylo najít v Evropě úspěšné evropské inovace na podporu trhu práce, jsme se setkali s tím, jak lze chytře využívat veřejné zakázky k naplňování strategických cílů zadavatele. Veřejné zakázky lze využít jako nástroj k dosahování sociálních a ekologických cílů a mohou přispívat k dlouhodobé udržitelnosti v dané komunitě nebo regionu. Z pohledu stávající praxe v České republice se může zdát, že tyto sociální a ekologické cíle a veřejné zakázky spolu nesouvisí, není tomu ale tak. O tom, jak to lze dělat, se dočtete na následujících stránkách.“

Petra Francová / expertka na sociální ekonomiku

- • • **Ve Velké Británii je rozvíjen koncept zadávání veřejných zakázek s cílem získání opravdu „nejvyšší hodnoty“ (best value) pro jejich vyhlásovatelé. Tento koncept umožňuje zadavateli sledovat více priorit a strategických cílů současně a efektivněji tak nakládat s veřejnými prostředky.**

Zadávání veřejných zakázek dle řádně objasněných a efektivně stanovených kritérií přináší mnohem větší přidanou hodnotu, která naplňuje více cílů nežli jen výběr relativně nejlevnějšího dodavatele. Takto stanovené cíle přirozeně vycházejí z požadavků hospodářských, ale zároveň se opírají o cíle, které zadavatel sleduje v oblasti sociální, společenské a životního prostředí. Zahrnutí těchto kritérií bylo monitorováno a vyhodnoceno i na úrovni Evropské unie – i zde bylo zahrnutí sociálních, environmentálních a dalších kritérií vyhodnoceno jako legitimní a efektivní cesta kupředu.

Díky pouhé změně systému v oblasti veřejných zakázek bez dalších doplňujících impulsů a dodatečných prostředků prokazatelně dochází k úspěšnému spojení dříve oddělených projektů a veřejných intervencí. Přirozeně se tak dosahuje i praktického a dokumentovatelného naplnění vizí a cílů, které jsou často označovány za neuskutečnitelné politické proklamace.

Cílem dobrého zadávání veřejných zakázek je tedy...

- / co nejvyšší zhodnocení vložených prostředků získání kvalitnějšího zboží a služeb za stejnou nebo nižší sumu vložených prostředků
- / úspora veřejných prostředků
- / zvýšení kvality života společnosti bez zvyšování daní
- / posílení ekonomiky a průmyslu směrem k udržitelnému rozvoji s kladným dopadem na hospodářský růst

„Publikace, kterou jste právě otevřeli, vám poskytne detailnější pohled na představený koncept zadávání veřejných zakázek, a to včetně vyjádření odborníků, kteří se tímto konceptem zabývají či ho v praxi využívají, a celkem čtyř příkladů nejlepší praxe, které dokládají přínos „chytřejšího“ zadávání veřejných zakázek.“

Robert Sztarovics / manažer projektu
H/R/D/I, Nový Prostor, o. s.

Handwritten signature: H. R. D. I.

/ Výsledky právní analýzy

Koncept zadávání veřejných zakázek naplňujících zároveň více cílů (ekonomických, sociálních, environmentálních ...) je řadu let kultivován a metodicky detailně propracován zejména ve Velké Británii. Současně se dostává i do popředí zájmu v rámci Evropské unie jako celku. Po prostudování a porovnání tohoto konceptu se zákony v ČR zněl – k našemu překvapení – verdikt právníků takto: „Český právní řád to umožňuje! Zadavatel je oprávněn sociální hlediska při zadávání veřejných zakázek zohlednit.“

Cestu k naplnění konceptu moderního veřejného zadávání není nutné hledat v paragrafech zákona, ale v metodice zpracování zadávací dokumentace – v tom, aby se v ní co možná nejkonkrétněji odrazily strategie, cíle, priority a záměry zadavatele. Zákony jsou díky harmonizaci evropského práva v zemích EU velmi podobné. Co je různé, je ochota a kompetence využívat je kreativně a korektně zároveň.

V současné době je z hlediska veřejných financí nutno zvážit několik skutečností:

- / ekonomika České republiky se potýká s jejích neúnosným vývojem,
- / sociální požadavky a potřeby se neustále zvyšují, přičemž žádná ekonomika na světě (naši nevyjímaje) není a nikdy nebude v situaci, kdy bude bez problémů schopna dodávat na sociální projekty a granty stále více a více prostředků,
- / veřejné zakázky jsou a budou vždy významným zdrojem velkého množství finančních prostředků.

• • •

- • • Řešením uvedené nerovnice je koncept investovat veřejné prostředky tak, aby docházelo k jejich maximálnímu využití - správným zadáváním veřejných zakázek dosáhnout maximálního zhodnocení vynaložených prostředků v různých prioritních oblastech zadavatele.

Český právní řád představený koncept umožňuje. Užití sociálních (a jiných, např. environmentálních) hledisek ve veřejném zadávání je legální, a to jak z pohledu platného práva ES, tak i národního práva jednotlivých členských států včetně ČR. Ve snaze o dodržování zásad nediskriminace, rovnosti a transparentnosti lze doporučit zejména věnování větší pozornosti samotné přípravě zakázky a veškerá uvedená hlediska (vycházející nejlépe již ze samotného strategického plánování) začlenit již do úvodní fáze zadávacího řízení, tj. nejlépe do zadávacích podmínek.

„Právní řád ČR umožňuje využití představeného konceptu.“

JUDr. Jiří Taišl /
odborník na legislativu veřejných
zakázek v ČR i EU
Advokátní kancelář Dr. J. Taišl

Ano.

/ Praktická realizace konceptu – příklady nejlepší praxe

Jak se dnes zadávají zakázky? Odpovědní úředníci nebo dodavatelská firma zapracují cíl (očekávání a požadavek úřadu) do zadávací dokumentace dle zákonných požadavků. Britské metodiky vlastně doporučují jedině. Věnujte předchozímu kroku - formulaci cíle - minimálně stejnou pozornost jako jeho následnému zapracování do zadávací dokumentace. Tyto cíle a požadavky naformulují odpovědní úředníci nebo dodavatelská agentura...

Na základě ověřené praxe lze nalézt jednu cestu, jež využitím komplexního (strategicky koncipovaného) postupu vede k mnoha cílům, kterých bylo doposud dosahováno odděleně, s vysokými finančními náklady, a tudíž i s menší efektivitou.

Ve svém důsledku tak koncept vede k ...

- /** zajištění udržitelného rozvoje jak ve smyslu zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel, tak i z pohledu životního prostředí
- /** zhodnocení diversity společnosti – vnímání různorodosti jako příležitosti, nikoli jako bariéry
- /** posílení soudržnosti společnosti
- /** posílení ekonomiky, rozvoji podnikatelského prostředí a malých a středních podniků.

...

• • • Jak začít a co očekávat?

Při zadávání veřejných zakázek je nutné nejprve si stanovit jasnou, komplexní strategii – ujasnit si, čeho chceme dosáhnout, jaké cíle chceme naplnit. Je důležité řádně identifikovat všechny potřeby a požadavky (státu/regionu/obce) – nikoli jen povrchně stanovené potřeby týkající se výhradně zamýšlené poptávky. Na základě této strategie je možné posoudit, jakým způsobem dojde k efektivnímu využití investovaných prostředků, a nastavit kritéria veřejných zakázek tak, aby v konečném důsledku došlo ke znásobení získané hodnoty.

Očekávaným „vedlejším produktem“ bude vedle primárního požadavku na získání zboží/práce/služeb rovněž podpora zaměstnanosti, posílení místní ekonomiky, sociální soudržnosti, zaměření ekonomiky na trvale udržitelný rozvoj a v neposlední řadě zlepšení kvality života.

„Při zadávání veřejných zakázek je nejprve nutné ujasnit si, čeho chceme dosáhnout, jaké jsou naše cíle a priority.“

Paul Calkin, Velká Británie / expert v oblasti veřejného zadávání, konzultant, týmový manažer programů PPP (Public-Private Partnership – partnerství veřejného a soukromého sektoru), dlouhodobě působí v regionální samosprávě, kde se zabývá veřejným zadáváním (Kirklees, Breckland)

„Realizace uvedeného konceptu vyžaduje smysl pro kreativitu a inovace, vůli a úsilí. Ale jde to a vyplatí se to.“

Anne McNamara, Irsko / zakladatelka a manažerka podniků a projektů zaměřených na sociální podnikání, rozvoj komunit a sociální inkluzi, získala v této oblasti i řadu ocenění

Propojení rozvoje sociálního podnikání s představeným konceptem zadávání veřejných zakázek je nejvíce patrný zejména z hlediska podpory zaměstnanosti, resp. účinného boje s nezaměstnaností. Zahrnutí sociálních cílů do veřejných zakázek přímo vede k podpoře sociálního podnikání a naopak šetří veřejné prostředky vynakládané na různé sociální dávky či jiné problematické oblasti, které přímo souvisejí s nezaměstnaností (např. kriminalita).

/ Příklad první: Sheffield Homes

Sheffield je progresivní město v severní Anglii. V posledních deseti letech se mu dostalo značné finanční podpory od státu a Evropské unie na stavební projekty. *Sheffield Homes* je podnik působící ve veřejném sektoru, který odpovídá za správu cílených výdajů na bytový fond. Způsob, jakým *Sheffield Homes* zvládl proces zadání veřejné zakázky, přinesl mnoha lidem prospěch z peněz vydaných na tuto lokalitu, resp. zajistil rozvoj dané lokality.

Podnik se zaměřil na to, aby bylo prostřednictvím velkých stavebních zakázek dosaženo i sociálního prospěchu. Všechny předpokládané kontrakty byly proto uspořádány do skupin, což zvětšilo i velikost smlouvy a přitáhlo větší firmy. Následně měly být pěti stavebním partnerům přiděleny zakázky zaměřené na dva hlavní úkoly:

- / a| Dlouhodobá údržba obecního bytového fondu
- / b| Rekonstrukce koupelen a kuchyní v tisících obecních domů ve vlastnictví města.

Sheffield Homes po všech úspěšných stavebních firmách požadoval, aby se při své práci snažily i o sociální přínos. Pokud by tak neučinily, další zakázku by již nezískaly. Způsob zadání veřejné zakázky tak v Sheffieldu vyústil ve velmi pozitivní vývoj z hlediska rozvoje kvalifikované pracovní síly a zaměstnání i dlouhodobě nezaměstnaných osob. Konkrétně se jednalo o následující aspekty:

- / 1| Podpora chráněných dílen – chráněné dílny zaměstnávají značné procento lidí s poruchami učení. *Sharrow Industries* zaměstnávající právě osoby s poruchami učení se stal jediným dodavatelem oken a kuchyňského nábytku pro kontrakt na dodávky nového vybavení - všechny hlavní dodavatelské stavební firmy musely tuto firmu využívat jako svého dodavatele.
- / 2| Výstavba zařízení pro odborná školení mladých lidí – zařízení vzniklo na základě potřeby vyjít vstříc na straně jedné mladým lidem a na straně druhé i dodavatelům, kteří jsou zavázáni zaměstnat určitý počet mladých lidí v závislosti na velikosti své zakázky. Toto zvláštní školící centrum pro osoby od 14 do 19 let poskytuje možnost vzdělání, ale i rozvoj pracovní síly pro dodavatelské firmy.
- / 3| Díky způsobu, jímž Sheffield zadal tuto veřejnou zakázku, vznikly dva sociální podniky. Jeden z nich, *SOAR Build*, který je subdodavatelem jedné z hlavních dodavatelských firem, zaměstnává dlouhodobě nezaměstnané a mladé lidi, veškerý zisk reinvestuje ve prospěch firmy. Dnes má 21 učňů a 14 zaměstnaných dělníků.

/ Přímá podpora regionálního rozvoje bez dotací

Naplnit očekávání občanů v oblastech, které jsou minimálně stejně důležité jako nové silnice a stavby, je složité, obtížně se eviduje a složitě dokládá. Tento koncept je tím, co dokáže korektně a prokazatelně spojovat parametry jako kilometry nových silnic a počty nově vytvořených pracovních míst nebo podporu místních podnikatelů. Tento koncept je právě tím, co pomáhá politikům dokládat jejich vůli a úsilí naplňovat cíle uvedené ve volebních programech.

Strategií regionu by mělo být veřejné zadávání zohledňující hlediska jako kvalita získaného zboží či služeb, podpora místní ekonomiky, udržitelnost, diverzita a samozřejmě poctivé jednání. Všechny tyto parametry a strategické cíle by se měly pravidelně a transparentně objevovat mezi kritérii výběru a přidělování veřejných zakázek.

Proces zadávání veřejných zakázek je ostře sledován a jakékoli inovace v zaběhnutých postupech jsou podrobeny velmi kritickému zhodnocení. Je tedy nutné postupovat vždy transparentně, stanovit jednotná a jasná pravidla – v souladu se strategií rozvoje, jejími cíli a prioritami. Toto úsilí však rozhodně stojí za to, neboť ve svém důsledku vede k průkaznému rozvoji regionu, města či obce, a to bez dodatečných subvencí. Zásadní je především příležitost zpřístupnit trh práce dříve vyloučeným osobám a skutečný rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).

„Vynaložené úsilí při využití představeného konceptu zadávání veřejných zakázek stojí za to, neboť vede k průkaznému rozvoji regionu, města či obce, a to bez dodatečných subvencí.“

Miloslav Plass / náměstek hejtmana
Královéhradeckého kraje
pro sociální záležitosti

/ Více kritérií = větší korupce???

Viděno optikou rozpočtu jednoho odboru – například odboru investic – se může zdát, že jakékoli další parametry zakázku prodraží a cokoli jiného než nejnižší cena může zvyšovat korupční riziko. Fakticky je však prokázáno, že při pohledu z úrovně celého úřadu se náklady snižují a korupční potenciál klesá. }

Z praktického hlediska je tedy u vypisování veřejného řízení nutné dbát na to, aby proces zadávání a výběru veřejných zakázek byl transparentní, aby byla vždy stanovena jednotná a jasná pravidla, která se opírají o priority a cíle daného regionu, města či obce. Dále je možné využívat elektronických platforem (e-Procurement), doporučováno je i využívání rámcových kontraktů. Podpora malých a středních podniků, resp. místních drobných dodavatelů, je zajištěna zejména rozdělováním velkých zakázek. {

„Zahrnutí například sociálních požadavků v zadávacích podmínkách (zaměstnávání zdravotně postižených, osob znevýhodněných na trhu práce a podobně) je plně v souladu s legislativou ČR i ES. Zákon o veřejných zakázkách upravuje především to, aby nebyl nikdo při veřejném zadávání diskriminován. Firmy z ČR i celé Unie musejí mít stejnou příležitost, aby se do výběrového řízení mohly zapojit. Přímé oslovení místních firem je možné pouze u podlimitních zakázek.“

Ing. Martin Pecina, MBA / předseda
Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

/ Příklad druhý:

Tyneside Cyrenians – zaměstnání lidí bez domova na stavbě ubytovny

{ V roce 2006 se charitativní organizace pro osoby bez domova Tyneside Cyrenians rozhodla vybudovat na svém pozemku malou ubytovnu "The Garden Rooms". Uspořádali výběrové řízení na stavebního dodavatele, který by kromě samotné stavby také zaměstnal klienty této ubytovny. Organizace našla stavební firmu, která zaměstnala na stavbě třináct bezdomovců.

Z celostátního hlediska šlo o první návrh svého druhu. Samostavitelé (*Self-builders*), původně bez domova, bez dovedností a bez práce, byli zaměstnání na dobu určitou a v průběhu naplňování zakázky zásadně změnili své životy:

- /** sedm ze třinácti mužů získalo celostátně uznávanou odbornou kvalifikaci 2. stupně (dle Národního rámce kvalifikací) v oboru stavebnictví a stavební inženýrství
- /** získali nové domovy
- /** našli si novou práci
- /** uspořádali si svůj životní styl.

Stavba vybudovaná v jedinečném partnerství s dodavatelskou firmou nyní nabízí jak ubytování, tak nové kancelářské prostory.

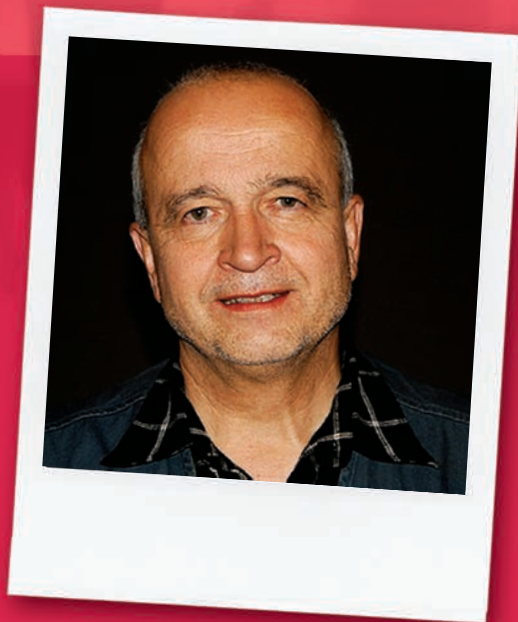

/ Praktické použití

Současné běžné, obvykle využívané postupy veřejného zadávání jsou vyzkoušenou cestou, již opakovaně docházíme k cílům, které si dnes stanovujeme. Pokud si budeme stanovovat cíle větší a ambicióznější, budeme muset měnit i cesty k nim. Nové a jiné postupy budou nové, jiné a zpočátku možná komplikované – ale to je cena, za kterou zadavatel dostane „tu nejlepší hodnotu za veřejné peníze“ (*The best value for public money*)

„V našem městě máme připraveny v první řadě zakázky na stavební projekty týkající se zejména oprav veřejných budov, dopravní infrastruktury apod. Do výběrových řízení, resp. zadávacích podmínek, se chystáme zahrnout i sociální zřetel, které budou reflektovat strategický plán rozvoje města i volební program, kde je obsažen třeba cíl snižovat nezaměstnanost, podporovat celoživotní vzdělávání, seniory, zaměstnávání lidí se ztíženým přístupem k práci atd.“

PhDr. Miroslav Roček / starosta města
Nové Strašecí

„Prioritou našeho města je rozvoj místních firem, snižování nezaměstnanosti v regionu či pomoc handicapovaným. My jsme v současnosti hospodářsky slabá oblast s vysokou nezaměstnaností, a proto je pro nás velmi důležité řešit problémy komplexně, efektivně a úsporně. Prostředky, které máme na investice, proto chceme využívat tak, aby byla vždy zároveň snižována nezaměstnanost a podpoření místní podnikatelé – tj. aby vynaložené prostředky přinesly multiplikační efekt. Jsme přesvědčeni, že tak bude podpořen rozvoj střední vrstvy obyvatel, dojde k ekonomickému rozvoji města i posílení sociální soudržnosti.“

Mgr. Jan Farský / starosta města Semily

/ Příklad třetí:

Nemocnice Salford Hope

Orgán veřejného zdraví pro Manchester a okolí, *Greater Manchester Strategic Health Authority* (GMSHA), vyhlásil v partnerství se soukromým sektorem veřejnou zakázku na novou nemocnici. Nemocnice měla mít 222 lůžek a měla stát 135 milionů liber. Výběr trval dva roky a očekávalo se, že stavba potrvá minimálně 24 měsíců.

Úřad GMSHA s potěšením očekával, že soutěž přitáhne velké stavební firmy. Chtěl také přizvat kvalitní mezinárodní architekty, ale protože nemocnice měla být umístěna v sociálně velmi slabé, zanedbané čtvrti, byl zde od počátku také zájem vytvořit příležitosti pro místní obyvatele, aby byl projekt přínosný i pro ně, aniž by se z celého plánu muselo nějak slevovat.

Úřad proto vydal seznam kritérií pro získání zakázky:

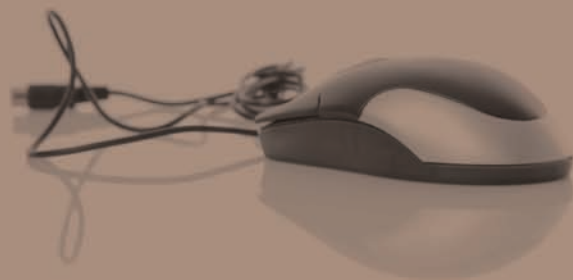
- / vytvoření přímých příležitostí k zaměstnání místních obyvatel
- / zařazení místních malých a středně velkých podniků do dodavatelského řetězce
- / podpora obnovy dané čtvrti

V soutěži zvítězil mezinárodní dodavatel, který se smluvně zavázal vybudovat v místě zakázky školící centrum a uvedl místní partnery, s nimiž počítá v rámci svého dodavatelského řetězce. Firma se také spojila s místními iniciativami na obnovu čtvrti a vypracovala ekologicky odpovědné plány.

/ Pohled expertů na zadávání veřejných zakázek

Realizátoři veřejných zakázek naplňují očekávání zadavatele. Čím jasnější a specifitější zadání je, tím ho může dodavatel lépe naplnit. Může-li si dodavatel vybrat mezi zadáním „Postavit školku a podpořit sociální začleňování znevýhodněných“ nebo „Postavit školku a zaměstnat při stavbě dvě dlouhodobě nezaměstnané osoby“ vybere si tu druhou – je jasná, srozumitelná a je zřejmé, jak bude posouzeno splnění.

Jednou z metod, jak je možné poznat a definovat potřeby občanů daného regionu, města či obce, je proces komunitního plánování. Tato metoda je v současné době využívána v oblasti sociálních služeb, kdy Zákon o sociálních službách (108/2006 Sb.) ukládá krajům povinnost zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, u obcí konstatuje jejich povinnost znát sociální potřeby občanů. Zde je úzká vazba mezi znalostí potřeb a investováním veřejných prostředků, které lze propojit v jeden celek.

„Zohledňování sociálních a jiných aspektů při zadávání veřejných zakázek je uceleně upraveno již ve stávajícím zákoně o veřejných zakázkách (zákon č. 137/2006 Sb.), avšak skutečnost, že zákon něco umožňuje, často nestačí, neboť (1) zadavatelé mají řadu zadávacích postupů „naučenou“ a nové postupy přijímají jen velmi pomalu, (2) zadávací řízení je dle zákona poměrně složité a zadavatelé si nechťejí tuto složitost dále zvyšovat, a v neposlední řadě (3) chybí související zákony, které zajistí plnou implementaci zákona o veřejných zakázkách. Dlouholetá praxe nám potvrdila skutečnost, že zadavatelé by měli k veřejným zakázkám přistupovat strategicky. Je pozdě, pokud zadavatel začne zvažovat, jaká kritéria by chtěl zohlednit v zadávacím řízení, až při přípravě konkrétní veřejné zakázky. Za užitečný považujeme naopak přístup, kdy má zadavatel zpracovanou strategii, ze které vyplývá, jakých cílů v oblasti sociální, environmentální a jiné chce úřad dosáhnout a jaké z těchto cílů lze naplnit v oblasti zadávání veřejných zakázek. Pro zjednodušení dalšího postupu lze využívat elektronické zadávání, jak je charakterizováno v zákoně o veřejných zakázkách.“

Pavel Brož / ředitel divize rozvojových projektů společnosti CS-PROJECT, dlouhodobě spolupracující s Ministerstvem pro místní rozvoj v oblasti eProcurement

/ Hra s nulovým součtem nebo raději „ $1 + 1 = 3$ “

Každá mince má dvě strany. Pokud někdo získá výhodu, je to na úkor nevýhody někoho druhého... To jsou časté námitky. Stejně tak na straně druhé slyšíme o synergiích a konceptech výhra-výhra, při kterých prý platí, že $1 + 1 = 3$. Správně a korektně prováděné veřejné zadávání, tak jak je dnes již standardizované v některých zemích EU, je ale právě tím praktickým příkladem, na kterém je možné koncepty výhra-výhra nebo rovnice $1 + 1 = 3$ demonstrovat a doložit. Je zřejmé, že benefitují všechny zainteresované strany – občané, dodavatelé, politici, skupiny sociálně vyloučených osob... Koncept nabízí prokazatelné výsledky a výstupy. V oblastech ekonomických, sociálních, environmentálních i v řadě dalších dostáváme takové výstupy, jakých nikdy nebylo možné dosáhnout doposud běžnou praxí.

Většina z nás oceňuje postupy a koncepce, které jsou komplexní a efektivní a současně vedou k naplnění široké škály obecně přijatých cílů a priorit. Předložená metodika zadávání veřejných zakázek je příkladem toho, že velmi jednoduchá myšlenka vyžadující pouze vůli „něco dělat“ a schopnost strategicky přemýšlet může ve svém důsledku vést k postupnému řešení těch nejpálčivějších problémů. Pohled právníků byl v publikaci již několikrát zmíněn. I pohled politiků, kteří svou pozornost často zaměřují na měřitelné naplnění programových cílů, je zde zastoupen. Chybí snad už jen pohled logicky uvažujícího člověka, který v konceptu nalézá jak možnost rozvoje svého regionu, města či obce, tak i podporu společensky významných aspektů, jakými je i sociální podnikání či sociální soudržnost současné velmi heterogenní společnosti.

/ Příklad čtvrtý:

Smlouva na odvoz odpadu v Liverpoolu: jak ušetřit, zvýšit objem recyklace a zaměstnat více lidí

V roce 2000 vypršela liverpoolské městské radě smlouva na odstraňování a recyklaci velkoobjemového odpadu a radnice se začala zabývat tím, jak by tato služba měla být dále poskytována z omezeného rozpočtu.

Politici na místní radnici se rozhodli spolupracovat se sociálními podniky, především z hlediska možné přidané hodnoty takové spolupráce, např. příležitostmi školení a zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných apod. Financování odvozu a recyklace velkoobjemového odpadu bylo proto rozděleno mezi dvě zakázky: jedna explicitně na odstraňování a recyklaci velkého odpadu, financovaná radnicí, a druhá na poskytování odborného školení pro obtížně zaměstnatelné lidi jako jsou dlouhodobě nezaměstnaní. V tomto případě měly jít finance od centrální vlády.

Na základě zvoleného způsobu zadání veřejné zakázky a dojednání smluvních podmínek s dodavatelem slavila radnice úspěch hned třikrát:

- / Od června 2000 přijala dodavatelská firma (Bulky's Bob) na základě smlouvy s liverpoolskou radnicí asi dvacet dlouhodobě nezaměstnaných lidí. Každý pracovník v zácviku získá v této firmě v průměru pět druhů kvalifikace a 70% odejde za jinou práci.
- / Podařilo se jí také snížit náklady na skládkování odpadu. Po firmě Bulky's Bob radnice požaduje, aby recyklovala nejméně 30% odpadu, jehož odvoz zajišťuje; v současné době je to 36%. Radnice ušetřila za poslední rok více než 15 000 liber díky zvýšenému objemu opětovně využitého materiálu a díky recyklaci samotného velkoobjemového odpadu.
- / Pokud jde o způsob platby, dohodla se radnice s firmou Bulky Bob's na platbách za jednotlivé odvozy v prvních dvou letech platnosti smlouvy a poté k přechodu na roční paušální platbu. V roce 2002, kdy se smlouva změnila na jednorázovou paušální platbu, měla Firma Bulky Bob's ročně přes 50 000 žádostí o odvoz odpadu (tzn. přes 200 denně). Tuto práci však odvedli na základě stejného rozpočtu, jako když radnice dříve platila za 29 000 žádostí.

I.

Analýza situace a identifikace potřeb

- / Cíl zakázky?
- / Možnost pro místní malé a střední podniky?
- / Sociální situace v oblasti?

II.

Stanovení kritérií zakázky dle provedené analýzy

- / sociální odpovědnost dodavatelů
- / ohled na životní prostředí
- / využití místních dodavatelů
- / stanovení jasných, jednoduchých, transparentních pravidel

III.

Výběr dodavatele /dodavatelů

- / rozdělení kontraktů do menších zakázek

IV.

Výsledek zadání veřejné zakázky

- / dodání požadovaného zboží /služeb/práce
- / posílení místních malých a středních podniků
- / zlepšení sociální situace dané oblasti
- / podpora udržitelného rozvoje
- / spokojenost občanů ... a voličů

/ Nejsme tak bohatí, abychom mohli kupovat levné věci

„Tomuto rčení asi všichni rozumíme. Je zde ukryta filozofie britské metodiky zadávání veřejných zakázek. Když utrácím prostředky z veřejných zdrojů, jsem povinen chovat se jako správný hospodář – nakoupit co nejlépe. Britská metodika je postavena na znalosti potřeb občanů a představuje nástroj, jak tyto potřeby zabezpečovat. Role zadavatele veřejné zakázky je tak v odpovědnosti, že nakoupí opravdu nejlépe. V neposlední řadě je pak ve snaze o znalost a naplňování potřeb občanů rozvíjen i dialog/partnerství mezi občany, soukromým sektorem a státem (resp. obcí, městem,...).“

Jakub Chudomel / expert projektu H/R/D/I v oblasti veřejných zakázek

Veškeré další informace, včetně právních analýz, metodických materiálů či rozhovorů o představeném konceptu veřejného zadávání naleznete na **www.public-procurement.cz**, případně nás neváhejte kontaktovat - s implementací metodiky vám rádi pomůžeme.

Na podporu implementace metodiky v ČR je zaměřen také projekt „Podpora sociální ekonomiky“ Otevřené společnosti, o.p.s., jehož partnery jsou Nový Prostor, o.s., Open Society Fund Praha a Oživení, o.s. Více informací na **www.otevrenaspolecnost.cz/cz/projekty**

Vydání této publikace je spolufinancováno Evropským
sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Vychází v rámci Iniciativy Společenství Equal.

Nový Prostor, o.s.
Nádražní 56 | 150 00 Praha 5 | Smíchov
www.novyprostor.cz

© Nový Prostor, o.s., Praha 2008